

Muitas eksperta profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – atbilstoši kodam.
2. Profesijas kodi:
Vecākais muitas EKSPERTS – profesijas kods "3351 01",
Vecākais muitas UZRAUGS – profesijas kods "3351 02",
Muitas EKSPERTS – profesijas kods "3351 03" (turpmāk kopā – muitas eksperts).

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – ceturtais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
– muitas eksperts kontrolē preču pārvietošanu pāri muitas robežai un muitas administrēto nodokļu maksājumu veikšanu; kontrolē muitas iestādē iesniegtos pirmsmuitošanas dokumentus, muitas deklarācijas un to pavaddokumentus; pieņem lēmumu par pirmsmuitošanas darbību vai muitas režīmu piemērošanu; veic transportlīdzekļu un preču muitas kontroli; veic citas darbības, ar kuru palīdzību tiek realizēta muitas politika, nodrošināta iekšējā tirgus un sabiedrības aizsardzība, ārējās tirdzniecības attīstība un saistību izpilde muitas lietās.

Muitas eksperts pilda amata pienākumus Valsts ieņēmumu dienesta muitas struktūrvienībās.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja pārzināt situāciju starptautiskajā preču tirdzniecībā un orientēties mainīgajā preču aprites vidē.
2. Spēja kontrolēt preču pārvietošanu uz muitas robežas starptautiskajos, Eiropas Savienības un nacionālajos normatīvajos aktos noteiktā kārtībā.

3. Spēja piemērot precēm pirmsmuitošanas darbības, muitas režīmus un muitas procedūras.

4. Spēja nodrošināt muitas administrēto nodokļu maksājumu iekasēšanu.

5. Spēja piemērot atvieglojumus attiecībā uz preču pārvietošanu pāri muitas robežai, kas noteikti, ņemot vērā starptautiskos līgumus vai nacionālos normatīvos aktus.

6. Spēja iegūt informāciju, analizēt to, nodrošināt tās apriti muitas kontroles vajadzībām, pielietot riska novērtēšanas metodes.

7. Spēja veikt muitas atļauju nosacījumu izpildes uzraudzību.

8. Spēja kontrolēt preču un citu priekšmetu pārvietošanas aizliegumu un ierobežojumu sistēmas ievērošanu.

9. Spēja veikt muitas noteikumu pārkāpumu atklāšanas, novēršanas un profilakses pasākumus uz muitas robežas un citās vietās, kurās atrodas preces, kas pakļautas muitas kontrolei.

10. Spēja pareizi noformēt ar profesionālo darbību saistīto dokumentāciju.

11. Spēja izvēlēties un atbilstoši situācijai lietot informācijas sistēmas, datubāzes, izmantot speciālo tehnisko aprīkojumu.

12. Spēja sadarboties un veikt informācijas apmaiņu ar citu robežkontroles nodrošināšanā iesaistīto dienestu un tiesībaizsardzības iestāžu amatpersonām.

13. Spēja noteiktajā kārtībā sadarboties ar citu valstu muitas administrāciju un kompetento iestāžu amatpersonām.

14. Spēja plānot un organizēt savu darbu, precīzi izpildīt uzdevumus, patstāvīgi pieņemt lēmumus, strādāt komandā.

15. Spēja strādāt paaugstinātas intensitātes un stresa apstākļos.

16. Spēja pastāvīgi pilnveidot savas profesionālās prasmes un zināšanas.

17. Spēja ievērot profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipus un vispārpieņemtās uzvedības normas.

18. Spēja sazināties valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.

19. Spēja uzņemties atbildību par savas profesionālās darbības rezultātiem.

20. Spēja ievērot darba aizsardzības, ugunsdrošības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasības.

21. Spēja ievērot dienesta attiecību normas.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Pārzināt un piemērot starptautiskos, Eiropas Savienības un nacionālos normatīvos aktus muitas jomā.

2. Strādāt ar muitas informācijas sistēmām un datubāzēm.

3. Veikt elektroniski un papīra veidā iesniegto pirmsmuitošanas dokumentu, muitas deklarāciju un preču pavaddokumentu kontroli, muitas deklarācijās norādīto ziņu un pavaddokumentu atbilstības pārbaudi normatīvo aktu prasībām un, identificējot neatbilstības, veikt pasākumus to novēršanai.

4. Identificēt un novērtēt riskus, izmantot riska analīzes rezultātus muitas kontroles veikšanā, nodrošināt riska informācijas iegūšanu un apriti.

5. Veikt preču klasifikāciju saskaņā ar starptautisko Harmonizēto preču aprakstīšanas un kodēšanas sistēmu un Eiropas Savienības Kombinēto nomenklatūru.

6. Pārbaudīt starptautisko tirdzniecības vienošanos ietvaros izsniegto preču izcelsmi un statusu apliecinošus dokumentus.

7. Pārbaudīt deklarēto preču muitas vērtību, noteikt preču muitas vērtību atbilstoši starptautiski atzītiem preču vērtēšanas principiem.

8. Piemērot muitas maksājumus un tirdzniecības politikas pasākumus precēm.

9. Pieņemt normatīvo aktu prasībām atbilstošu lēmumu par pirmsmuitošanas darbību vai muitas režīmu piemērošanu.

10. Veikt muitas atļauju izsniegšanu un muitas atļauju nosacījumu izpildes uzraudzību.

11. Kontrolēt preču un citu priekšmetu, kuru pārvietošana ir ierobežota, ieviešanu un izvešanu, pārbaudot attiecīgo kompetento iestāžu izsniegtos dokumentus.

12. Veikt preču un transportlīdzekļu fizisko kontroli, izmantojot atbilstošu tehnisko aprīkojumu, ņemt preču paraugus un noformēt muitas kontroles rezultātus.

13. Veikt ceļotāju bagāžas pārbaudes, personu apskates.

14. Pārkāpumu gadījumos izņemt preces, uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, veikt nepieciešamās pārbaudes darbības un noformēt administratīvā pārkāpuma protokolu vai nodot lietas materiālus lēmuma pieņemšanai par kriminālprocesa uzsākšanu.

15. Veikt muitas procedūru pabeigšanas kontroli un nepabeigto muitas procedūru izmeklēšanu.

16. Veikt informācijas apmaiņu ar citām valsts institūcijām preču importa, eksporta un tranzīta nosacījumu izpildes uzraudzībai.

17. Apkopot informāciju par muitas darbības rezultatīvajiem rādītājiem un sagatavot pārskatus.

18. Piedalīties muitošanas tehnoloģisko procesu plānošanā un ieviešanā muitas kontroles punktos.

19. Sniegt konsultācijas muitas klientiem par starptautisko, Eiropas Savienības un nacionālo normatīvo aktu muitas jomā piemērošanas jautājumiem.

20. Nodrošināt muitas dokumentu apriti.

21. Kvalitatīvi pildīt darba uzdevumus saskaņā ar amata aprakstu, ievērojot normatīvo aktu prasības un iekšējās kārtības noteikumus.

22. Ievērot profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipus, vispārpieņemtās uzvedības normas un ārējā izskata prasības.

23. Ievērot darba aizsardzības, ugunsdrošības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasības.

24. Sniegt pirmo palīdzību.

25. Pārvaldīt valsts valodu.

26. Pārvaldīt vismaz divas svešvalodas profesionālās saziņas līmenī.

27. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:

- 1.1. tiesību teorija;
- 1.2. politiskās zinātnes pamatjautājumi;
- 1.3. finanšu darbību reglamentējošie normatīvie akti;
- 1.4. makroekonomika;
- 1.5. mikroekonomika;
- 1.6. globālā loģistika;
- 1.7. matemātika;
- 1.8. psiholoģijas pamati;
- 1.9. kvalitātes vadības sistēma;
- 1.10. loģika.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:

- 2.1. starptautiskie, Eiropas Savienības un nacionālie normatīvie akti, to hierarhija un piemērošana;
- 2.2. starptautiskie ekonomiskie sakari, ārējā tirdzniecība;
- 2.3. starptautiskās tirdzniecības tiesības;
- 2.4. nodokļi un nodokļu un nodevu sistēmas;
- 2.5. nodokļu tiesības;
- 2.6. grāmatvedība;
- 2.7. krimināltiesības un kriminālprocess;
- 2.8. datu aizsardzības tiesiskais regulējums;
- 2.9. profesionālie termini valsts valodā un divās svešvalodās.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. muitas lietas reglamentējošie normatīvie akti;
- 3.2. starptautisko preču pavaddokumentu noformēšana;
- 3.3. starptautiskie līgumi un vienošanās muitas lietās;
- 3.4. muitas informācijas sistēmas;
- 3.5. Harmonizētā preču aprakstīšanas un kodēšanas sistēma, Eiropas Savienības Kombinētā nomenklatūra;
- 3.6. riska analīze;
- 3.7. muitas procedūru piemērošana;
- 3.8. preču izcelsme, preču muitas vērtība, muitas administrēto nodokļu maksājumu piemērošana;
- 3.9. muitas atļaujas, to nosacījumu izpildes uzraudzība un kontrole;
- 3.10. ierobežojumi un aizliegumi preču pārvietošanai, to ievērošanas kontrole;
- 3.11. muitas kontroles veidi un tehniskie līdzekļi;
- 3.12. pēcmuitošanas kontrole, t.sk. muitas audits;
- 3.13. datorzinības un datoru lietojumprogrammas, interneta tehnoloģijas;
- 3.14. administratīvās tiesības;
- 3.15. dienesta attiecības reglamentējošie normatīvie akti;
- 3.16. dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība;
- 3.17. valsts valoda;
- 3.18. divas svešvalodas profesionālās saziņas līmenī;
- 3.19. darba aizsardzība;
- 3.20. informācijas apstrādes organizēšana;
- 3.21. pirmā palīdzība;
- 3.22. vides aizsardzība;
- 3.23. profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipi;
- 3.24. lietišķā saskarsme.

Muitas eksperta profesijas standarta darba grupa:

M.Salmiņa –	VID MP Muitas modernizācijas daļas Plānošanas un koordinācijas nodaļa, vadītāja;
N.Rozenbergs –	VID Personālvadības pārvalde, Personāla plānošanas un attīstības daļa, personāla spec.;
A.Gulbis –	RTU Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts (SESMI), Muitas un nodokļu katedra, praktiskais docents;
D.Pakalns –	VID MP Rīgas muitas kontroles organizēšanas nodaļa, vadītājs;

- Ģ.Pilāns – VID MP Muitas kontroles organizēšanas daļa, Muitošanas organizācijas nodaļa, vadītājs;
- M.Bukša – VID MP Muitas modernizācijas daļa, Plānošanas un koordinācijas nod., vecākā muitas eksperte;
- S.Dubulte – VID MP E-muitas daļa, E-muitas attīstības nodaļa, vecākā muitas eksperte;
- L.Mičulis – VID MP Muitas kontroles punktu muitas virsuzraugs.

Muitas eksperta profesijas standarta eksperti:

Finanšu ministrija
Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde